

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Valerii Andreae Desselii Erotemata Ivris Canonici

Andreas, Valerius

Francofurti & Lipsiae, 1720

II. De Constitutionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63277)

De Constitutionibus.

7

tiam, sed persona genuit personam. Verum hæc & similia interioris atque arcanioris Philosophiæ ac Theologiæ sunt, quæ ultra non libet attingere.

De Constitutionibus.

TIT. II.

Constitutio, Rescriptum & Consuetudo sunt generaliora quædam Juris Pontificii principia, ad omnes Juris partes pertinentia, quorum propterea tribus prioribus Titulis explicatur vis & natura.

1. *Constitutio quid?*

Constitutio, generaliter accepto vocabulo, est qualibet pars Juris Pontificii scripti, sive a summo Pont. sive ab aliis inferioribus, qui tamen potestatem habeant condendi Juris, sit profectum; Specialiter vero & proprie est ea pars Juris scripti, cujus auctor est S. Pont. vel in jure Civili Princeps.

1.5. 6. 8. §
c.1. hoc tit.

2. *Quotuplex est Constitutio?*

1. Alia est Civilis, alia Ecclesiastica. Civilis est, quam Princeps, aut qui est loco Principis, constituit. Cujus generis Constitutiones corpori Juris Canonici aut etiam aliis summorum Pont. Constitutionibus insertæ legis ac juris obtinent auctoritatem.

II. Constitutiones Ecclesiasticae vel
Generales, quæ ad omnes Christianos
stant; vel Particulares, quæ certa tantum
loca respiciunt; vel Personales, quæ per
sonam & causam non egrediuntur, cu-
modi sunt Privilegia & Rescripta, per
singulares concernentia.

3. *Quæ Constitutio dicitur esse de corpore
Iuris, vel in corpore Iuris
clausa?*

Quæ ipsius Imp. jussu in corpus Juris
Molin. ad relata, & ut ita dicam, incorporata,
consuetud. si nova illa & satis vulgata Constitutio
Paris. Imperici I. Imper. quæ dicitur. *Aurb. ff.*
Rub. 1. n. Cod. Ne filius pro patre &c. Secus si
50. in pr. jus privati industria tantum hoc accipitur.
Sic & Constitutiones Principum in
corpus Juris Canonici relatae vim
etiam obligandi illo jure, & dicuntur
nizatae.

4. *Quot & quæ sunt species Constitutio-
Ecclesiasticae?*

Septem: Canon, Decretalis Episcopi,
Decretum, Dogma, Mandatum, In-
stitutum, Sanctio. Nam hæc omnia Con-
stitutionum nomine censentur.

5. *Quid est Canon?*

Canonis appellatione, largè
voce, venit quælibet Constitutio

De Constitutionibus.

9

fistica. Strictè vero & propriè *Canon* est *Abbas* &
Constitutio Conciliaris, quæ scilicet in *alii in c. 1.*
Concilio aliquo generali, provinciali, vel *b. t.*
etiam Episcopali promulgatur.

6. *Quid Decretalis Epistola?*

Decretalis Epistola propriè est Consti-
tutio, quam S. Pont. edit cum consilio
Cardinalium, vel etiam absque eo, ad ali-
cujus constitutionem. Cujusmodi De-
cretales Epistolæ ac speciales constitutiones
jus constituunt generale: nec est necesse,
ut Codici Canonum adscriptæ sint, vel cor-
pore juris Canonici clausæ, quia per se vim *c. 1. circa*
obligandi habent. *princ. dist.*

7. *Quid Decretum?*

19. Zæf. bic

n. 10.

Est Constitutio, quam ad nullius con-
solationem ex consilio Cardinalium Pon-
tifex edit.

8. *Quid Dogma, Mandatum, Interdi-
ctum, Sanctio?*

Dogma est Constitutio Ecclesiastica ad
fidem Christianam pertinens.

Mandatum disciplinam Ecclesiasticam
respicit.

Interdictum ad correctionem præsen-
tium & imminentium malorum ordina-
tur.

Sanctio pœnam continet ad cautelam
futurorum.

A 5

9. *Penes*

Can. Cun-
sa IX. q. 3.

Felin. hic
ad rub. n.

2. c. 2. De

major. &
obed. Zæf.

hic n. 30.
& 31.

9. *Penes quos est potestas faciendæ
Constitutionis seu condendæ
Legis?*

Imprimis Summus Pont. eam habet potestatem: Quia quemadmodum Imperator vel Princeps laicus summam habet in rebus civilibus potestatem, ita & Pont. in rebus Ecclesiasticis. Item Legati Pontificis, Episcopi, prælati & Capitula, Collegia Ecclesiastica, Universitates, Concilia generalia, de modo in iis decreta & definita a Pont. sunt confirmata; ut & provincialia atque Episcopalia.

(Hanc potestatem Pontifici non cedimus.)

10. *Interesne, Constitutiones editæ a
S. P. an ab aliis Prælatibus inferioribus?*

Interes fane, quia Pontificum Constitutiones, Canonumque statuta omnes Christiani debeant reverentiam, atque omnibus, quicquid ille statuit, quicquid ordinat, perpetuo & inviolabiliter servandum. Prælatorum vero inferiorum legibus tantum obligantur ei subiecti, quia inferioribus minime non debent illis obedientiam. Neque etiam inferiores Pontifici ullum

Can.
Enimvero
dist. 29.

tum facere suis subditis possunt, quod cum *Can. Con-*
stitutiones
Canonibus decretis Pontificum pugnet.

(Istanc Pontificis auctoritatem & statuendi *dist. 10.*
atque ordinandi potestatem non agnoscimus.)

11. *An ergo legibus Pontificis obligantur*
indistincte omnes?

Quoad spiritualia quidem obligantur
omnes, exceptis infidelibus, qui scilicet
baptizati non sunt; neque enim iudicat
Pontifex de iis, qui foris sunt. Quoad
temporalia vero illi tantum obligantur,
qui degunt in provinciis Pontifici tempo-
raliter subiectis.

12. *Quae sunt requisita ad hoc, ut Lex vel*
Constitutio obliget?

Requiritur I. Ut sit iusta, ius scilicet ver-
setur circa materiam honestam, respiciat
bonum commune, servetque iura commu-
nitati debita, atque onera aequaliter distri-
buat. II. Ut sit stabilis & perpetua. III.
Ut promulgata, nec sit probabiliter ignora-
ta. Probabilis enim ignorantia excusat
a poena lege comprehensa.

13. *Vis obligandi, quam leges habent, quo-*
usque se extendit?

Non quidem ad res praeteritas, ante
legem vel Constitutionem gestas, vel ad
pendentes, sed ad res futuras: quia quo-
ties novum quid statuetur, ita solet futu-
ris

ris

c. 2. Gult. ris formam imponere (inquit Pont.)

h. 1. dispendiis præterita non commodent,

I. Barba- detrimentum aliquod ante prohibitionem

rius D. De incurant illi, qui eam justè ignoraverunt

off. Præf. Nisi nominatim de præteritis caveant

Ec. 2. inf. Hac ratione error quoad præterita

De temp. tur facere jus: † nec ullam rei damna-

ord. can. nem esse ante legem, sed ex lege.

Dixit

Sara

XXXII.

q. 4.

arg. l. lu-

bemus 29.

in fin. C.

de testam.

14. *Dicitur antea, potestatem condi-*

legis seu Constitutionis esse quoque

Concilia: velim mihi explicare, qua-

cilia sint Generalia, qua Provincialia

Episcopalia?

Concilia Generalia sunt, ad quæ v-

tur & quibus interfunt Episcopi on-

nisi impediuntur; (neque enim ni-

est, ut omnes personaliter compare-

unde & Oecumenica, id est, totius

Christiani, & Universalia ex parte co-

llar. i. catorum, appellantur. Debent ea-

cont. De vocari, celebrari, confirmari summi-

Concil. n. auctoritate, quoties illi visum fuerit,

15. *non tam Concilia censenda erunt*

concilia, jura & improbata convent-

iisque ipsemet Pont. præsidere solet

ejus Legatus ad id specialiter deputatus

(Convocatio & confirmatio conciliorum

rectè Pontifici attribuitur: sed competit

qui summam in Rep. habet potestatem.)

De Constitutionibus. 13

Provincialia sunt, quæ auctoritate Archiepiscopi seu Metropolitanæ cum suis suffraganeis Episcopis, Abbatibus aliisque Clericis ejusdem regni, nationis aut provincie celebrantur; olim quidem bis singulis annis, postmodum semel duntaxat, hodiè verò ex decreto Concilii Trid. quolibet saltem triennio.

Episcopalia sunt, quæ ab Episcopis, aut Sede vacante a Capitulo Metropolitanæ cum diocesis suæ Clericis & Abbatibus celebrari quotannis debent.

De Rescriptis.

TIT. III.

Constitutiones, de quibus dictum est, sunt generales, quæ scilicet omnes tangunt, & obligant: sequitur de personalibus, id est, Rescriptis, quæ eos tantum obligant, ad quos diriguntur.

I. *Quid igitur est Rescriptum?*

Rescriptum est concessio Principis per litteras authenticas legitimè facta. *ad Constit. reg.*
* Vel Rescriptum est summi Pont. epistola subditis suis vel ad lites prosequendas seu finiendas (quo tendit etiam interpretatio obscuritatis) vel ad beneficium consequendum concessa. Rescribit autem summus Pontif. aut Princeps aut preces *tus 13. h. s.*
sive